

Закон України

№661-IV від 03.04.2003

Про Державну прикордонну службу України

Це ознайомчий фрагмент: зміст і перші сторінки документа.
Повний документ — 98 стор. — друкуємо у форматі А5 з
обкладинкою та доставкою по Україні.

Замовити друк
повного документа на
docprint.pageviewbot.com

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Державну прикордонну службу України

№ 661-IV від 03.04.2003

Редакція від 28.08.2025. Статус: чинний

Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>

Зміст

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 27, ст.208).....	3
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
Розділ II ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА, ЧИСЕЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	10
Розділ III ОСОБОВИЙ СКЛАД ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	19
Розділ IV ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	25
Розділ V ПРАВОВИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	83
Розділ VI ФІНАНСУВАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	91
Розділ VII КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	93
Розділ VIII ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	94
Розділ IX ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	96

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Державну прикордонну службу України

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 27, ст.208)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 965-IV від 19.06.2003, ВВР, 2003, № 45, ст.357

№ 2505-IV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, № 18-19, ст.267

№ 3200-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 14, ст.116

№ 328-V від 03.11.2006, ВВР, 2006, № 51, ст.519

№ 489-V від 19.12.2006, ВВР, 2007, № 7-8, ст.66

№ 1014-V від 11.05.2007, ВВР, 2007, № 33, ст.442

№ 107-VI від 28.12.2007, ВВР, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78 - зміни діють по 31 грудня 2008 року

№ 289-VI від 20.05.2008, ВВР, 2008, № 26, ст.243}

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду

№ 10-рп/2008 від 22.05.2008}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 586-VI від 24.09.2008, ВВР, 2009, № 10-11, ст.137

№ 884-VI від 15.01.2009, ВВР, 2009, № 24, ст.298

№ 1710-VI від 05.11.2009, ВВР, 2010, № 6, ст.46

№ 2947-VI від 13.01.2011, ВВР, 2011, № 32, ст.316

№ 3460-VI від 02.06.2011, BBP, 2011, № 51, см.577
№ 4652-VI від 13.04.2012, BBP, 2013, № 21, см.208
№ 4711-VI від 17.05.2012, BBP, 2013, № 14, см.89
№ 5040-VI від 04.07.2012, BBP, 2013, № 25, см.246
№ 5290-VI від 18.09.2012, BBP, 2013, № 41, см.549
№ 5453-VI від 16.10.2012, BBP, 2013, № 47, см.657
№ 5459-VI від 16.10.2012, BBP, 2013, № 48, см.682
№ 224-VII від 14.05.2013, BBP, 2014, № 11, см.132
№ 245-VII від 16.05.2013, BBP, 2014, № 12, см.178
№ 406-VII від 04.07.2013, BBP, 2014, № 20-21, см.712
№ 1207-VII від 15.04.2014, BBP, 2014, № 26, см.892
№ 1313-VII від 05.06.2014, BBP, 2014, № 29, см.946
№ 306-VIII від 09.04.2015, BBP, 2015, № 24, см.183
№ 567-VIII від 01.07.2015, BBP, 2015, № 35, см.339
№ 580-VIII від 02.07.2015, BBP, 2015, № 40-41, см.379
№ 901-VIII від 23.12.2015, BBP, 2016, № 4, см.44
№ 1975-VIII від 23.03.2017, BBP, 2017, № 14, см.159
№ 2234-VIII від 07.12.2017, BBP, 2018, № 6-7, см.40
№ 2293-VIII від 27.02.2018, BBP, 2018, № 19, см.180
№ 2530-VIII від 06.09.2018, BBP, 2018, № 41, см.320
№ 2612-VIII від 08.11.2018, BBP, 2018, № 48, см.380
№ 2641-VIII від 06.12.2018, BBP, 2019, № 3, см.20
№ 113-IX від 19.09.2019, BBP, 2019, № 42, см.238
№ 324-IX від 03.12.2019, BBP, 2020, № 11, см.63
№ 440-IX від 14.01.2020, BBP, 2020, № 28, см.188
№ 524-IX від 04.03.2020, BBP, 2020, № 38, см.279
№ 912-IX від 17.09.2020
№ 1052-IX від 03.12.2020, BBP, 2021, № 6, см.45
№ 1150-IX від 28.01.2021, BBP, 2021, № 23, см.197
№ 1357-IX від 30.03.2021, BBP, 2021, № 29, см.234
№ 1664-IX від 15.07.2021, BBP, 2021, № 40, см.334

№ 1897-IX від 18.11.2021, ВВР, 2023, № 5, ст.14

№ 2133-IX від 15.03.2022

№ 2813-IX від 01.12.2022, ВВР, 2023, № 29, ст.109

№ 2952-IX від 24.02.2023, ВВР, 2023, № 61, ст.199

№ 3022-IX від 10.04.2023, ВВР, 2023, № 65, ст.225

№ 3656-IX від 24.04.2024

№ 4069-IX від 20.11.2024

№ 4196-IX від 09.01.2025}

{У тексті Закону слова "спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах охорони державного кордону" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону" у відповідному відмінку згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова "митні органи України" та "митні органи" в усіх відмінках замінено словами "органи доходів і зборів" у відповідному відмінку згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{У тексті Закону слова "органи доходів і зборів" в усіх відмінках замінено словами "митні органи" у відповідному відмінку згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

{У тексті Закону слова "громадська організація" у всіх відмінках і числах замінено словами "громадське об'єднання" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 1664-IX від 15.07.2021}

Цей Закон відповідно до Конституції України визначає правові основи організації та діяльності Державної прикордонної служби України, її загальну структуру, чисельність, функції та повноваження.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Державної прикордонної служби України

На Державну прикордонну службу України покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглій зоні та виключній (морській) економічній зоні.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2641-VIII від 06.12.2018}

Стаття 2. Основні функції Державної прикордонної служби України

Основними функціями Державної прикордонної служби України є:

охорона державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах з метою недопущення незаконної зміни проходження його лінії, забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму;

здійснення в установленому порядку прикордонного контролю і пропуску через державний кордон України та до тимчасово окупованої території і з неї осіб, транспортних засобів, вантажів, а

також виявлення і припинення випадків незаконного їх переміщення;

{Абзац третій частини першої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1710-VI від 05.11.2009, № 1207-VII від 15.04.2014}

охорона суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та контроль за реалізацією прав і виконанням зобов'язань у цій зоні інших держав, українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, міжнародних організацій;

ведення розвідувальної, інформаційно-аналітичної та оперативно-розшукової діяльності в інтересах забезпечення захисту державного кордону України згідно із законами України "Про розвідку" та "Про оперативно-розшукову діяльність";

{Абзац п'ятий частини першої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4069-IX від 20.11.2024}

участь у боротьбі з організованою злочинністю та протидія незаконній міграції на державному кордоні України та в межах контрольованих прикордонних районів;

участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом;

{Частину першу статті 2 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1313-VII від 05.06.2014; в редакції Закону № 2952-IX від 24.02.2023}

участь у здійсненні державної охорони місць постійного і тимчасового перебування Президента України та посадових осіб, визначених у Законі України "Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб";

охорона закордонних дипломатичних установ України;

координація у мирний час діяльності утворених відповідно до законів України військових формувань та відповідних правоохоронних органів, пов'язаної із захистом державного кордону України, відповідно до частини третьої статті 2 Закону України "Про державний кордон України";

{Абзац частини першої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1207-VII від 15.04.2014, № 2952-IX від 24.02.2023}

координація діяльності державних органів, що здійснюють різні види контролю при перетинанні державного кордону України, пропуску до/з тимчасово окупованої території України або беруть участь у забезпеченні режиму державного кордону, прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через державний кордон України та в контрольних пунктах в'їзду-виїзду.

{Частину першу статті 2 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом № 2952-IX від 24.02.2023}

Виконання зазначених у частині першій цієї статті функцій є оперативно-службовою діяльністю Державної прикордонної служби України.

Стаття 3. Основні принципи діяльності Державної прикордонної служби України

Основними принципами діяльності Державної прикордонної служби України є:

законність;

повага і дотримання прав та свобод людини та громадянина;

позапартійність;

безперервність;

поєднання гласних, негласних та конспіративних форм і методів діяльності;

єдиноначальність; колегіальність при розробці важливих рішень;

взаємодія з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими об'єднаннями при здійсненні покладених на Державну прикордонну службу України завдань;

відкритість для демократичного цивільного контролю.

Стаття 4. Правова основа діяльності Державної прикордонної служби України

Правовою основою діяльності Державної прикордонної служби України є Конституція України, Закон України "Про державний кордон України", цей Закон, інші закони України, видані на їх виконання акти Президента України, Кабінету Міністрів

України, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 5. Діяльність Державної прикордонної служби України і забезпечення прав людини

Діяльність Державної прикордонної служби України провадиться на основі дотримання прав і свобод людини і громадянина. Органи, військовослужбовці та працівники Державної прикордонної служби України зобов'язані поважати гідність людини, виявляти до неї гуманне ставлення.

Неправомірне обмеження прав і свобод людини неприпустиме і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Розділ II ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА, ЧИСЕЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Стаття 6. Загальна структура та чисельність Державної прикордонної служби України

Державна прикордонна служба України є правоохоронним органом спеціального призначення і має таку загальну структуру:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону;

територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону;

Морська охорона, яка складається із загонів морської охорони;

органи охорони державного кордону - прикордонні загони, окремі контрольно-пропускні пункти, авіаційні частини;

розвідувальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону.

Загальна чисельність Державної прикордонної служби України становить 60000 осіб, у тому числі 52000 військовослужбовців. В особливий період загальна чисельність Державної прикордонної служби України збільшується на кількість особового складу, призованого на військову службу на виконання указів Президента України про мобілізацію, затверджених законами України.

{Частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 306-VIII від 09.04.2015; в редакції Закону № 2133-IX від 15.03.2022}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, органи охорони державного кордону та інші органи, зазначені у частині першій цієї статті, є юридичними особами, мають печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, інші печатки і штампи, рахунки в банках, у тому числі в іноземній валюті.

У системі Державної прикордонної служби України є також навчальні заклади, науково-дослідні установи, підрозділи спеціального призначення та органи забезпечення.

Стаття 7. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, здійснює управління Державною прикордонною службою України, бере участь у розробленні та реалізації загальних принципів правового оформлення і забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні.

{Частина перша статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Державної прикордонної служби України, розробляє пропозиції, спрямовані на його вдосконалення, і в установленому порядку вносить їх на розгляд Президента України або Кабінету Міністрів України.

З метою ефективного виконання покладених на Державну прикордонну службу України завдань центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, утворюються територіальні органи - регіональні управління.

Положення про регіональні управління затверджується Головою Державної прикордонної служби України.